keemikuks, hiljemini abidirektoriks ja 1888. a. vabriku juhtivaks tehniliseks direktoriks administratiivdirektori dr. H. Bührigi kõrval. Et rahuldada kasvavaid nõudeid tsemendi järgi, siirdus L. mergli toorest ainest väljatöötamise-meetodilt, mida oli võimalik kasutada ainult soojal ajal, uuele produktsiooni-meetodile (n. n. »Trockenverfahren«); paas ja sinise siluursavi lademed leidusid vabriku läheduses ja seega oli töö võimaldatud terve a. kestel. Uue töömeetodi teostamiseks tuli vabriku sisseseadet suurendada; ehitati ka veepaisuga elektri-jõujaam, sel ajal esimene Venemaal. Et 5 km kaugusel asuvad Kunda-Aru paemurrud tsemendi valmistamiseks kohasemaks osutusid kui vabriku läheduses leiduvad paekihid, ehitati raudtee kuni Aruni. — Aa. 1895—1913 teotses L. Mustamere tsemendivabriku juhatajana Novorossiiskis, kus surigi 1913. a. alul. Täppis surma-daatum teadmata.

Alb. acad.; mujalt saadud andmed. *J. M.*

LIEVEN, Victor, eelmise vend, keemik, tööstusetegelane, sünd. 18. VI 1841 Kuramaal Hasenpothis, õppis 1860—61 ja 1863—65 Tartu ülikoolis keemiat ja omandas a. 1865 Giessenis *dr. phil.* astme. Olles juba oma õppimise ajal tähelepanu äratanud oma töödega keraamikatööstuse alal, ehitas L. a. 1866 Chr. Schmidti ettepanekul Bolderaas Riia lähedal portland-tsemendi vabriku, mis oli sel ajal esimene säärane Venemaal, ja võttis selle juhatuse enda peale. 1869—70 ehitas ta parun John Girard de Soucantoni (vt. *suppl.*) ettepanekul ka Kunda tsemendivabriku ja juhtis selle tegevust. A. 1877 juhatas L. Podolski tsemendivabriku (Moskva läh.) ümberehitamist ja oli ka Novorossiiski tsemendivabriku asutajaid ja 1881—82 selle juhtiv direktor. 1889. a. lahkus L. lõplikult Kundast, asudes Novorossiiski vabriku direktori kohale. Tema lahkumisel oli Kunda tsemendivabriku toodang tõusnud 105.000 tünnini aastas. — Ühes prof. N. Bjeleljubski ja A. Šulščenkoga on L. kindlaks määranud tehnilised normid portland-tsemendi jaoks, mis olid kauemat aega Venemaal ametlikult maksvad. Ka on L. muudelgi tööstusaladel tegev olnud. Käesoleva a. s. alul tõmbus L. tegevusest tagasi ja elas Riias, kus ka suri. Surma-a. teadmata.

Alb. acad.: mujalt saadud andmed. *J. M.*

LIIV, Jakob, kirjanik, sünd. 16. II 1859 Alatskivil Veskirahva talus, õppinud Naelavere küla- ning Kodavere klk.-koolis Joh. Jürgenstein-Lille (vt.) juhatusel, sooritanud eksternina Hollmanni seminaris õpetaja eksami 1879 ning alanud Kavastu-Varnja koolis abiõpetajana oma õpetaja elukutset; 1880—83 on L. õpetaja Triigi-Avispeal Väike-Maarja klk., 1883—84 Uniküla mõisa kirjutaja ja õpetaja, 1884—86 õpetaja Pandiveres ja vallakirjutaja Pandiveres ja Raekülas, 1886—1901 õpetaja Triigi-Avispeal ja lühikest aega Triigi ja Uniküla vallakirjutaja, 1901—1913 raamatukaupmees Väike-Maarja alevis, 1913—19 Rakvere Krediit-Ühisuse kassahoidja, 1919—21 Rakvere linnapea, 1921 kuni pensionile minekuni Rakvere I algkooli õpetaja. Peale kutsetöö on L. agaralt osa võtnud seltskondlikust tegevusest, nagu Aleksandri kooli Väike-Maarja abikomitee juhtimisest, Väike-Maarja põllumeeste seltsi, laenu- ja hoiu ühingu, segaklk.-kooli korraldamisest, Rakvere põllumeeste seltsi ja rahvamaja ning haridusseltsi juhtimisest ning Eesti Kirjanduse Seltsi asutamisest. — L. on produktiivsemaid Eesti kirjanikke. Ta on teotsenud luule, jutustava proosa ning näidendi alal, mille tulemuseks võiks nimetada järgmisi trükis ilmunud teoseid ja luuletuskogusid: »Wiru-Kannel« I (Tallinnas, 1886), II (Rakveres, 1891), III (Tall., 1900); »Leinalilled« (Jurjevis, 1894); »Jakob Liiv'i kirjatööd« I (Tartus, 1906), II (Tall., 1910); »Lugulaulud« (Tall., 1918); näidendid: »Musti lell«... (Rakv., 1889), »Õnne otsijad« (Rakv., 1901), »Kolmat aega vallavanem« (Jurjevis [Tartus], 1904), »Halastaja õde« (Jurj.—Tartus, 1904), »Ordumeister« (Jurj. [Tartus], 1905), »Pahased naabrid« (Jurj.—Tartus, 1906), »Tühjale maale« (Tartus, 1907), »Pilved« (Wiljandis, 1912), »Vare« (1913), »Mäevaim«, (1910), »Obligatsioon« (Tallinna, 1921); jutustav proosa: »Musti lell« (Rakv., 1899), »Puujala Mats« (Rakv., 1899), »Vihud«, parmas I (Rakv., 1901), parmas II (1903), parmas III (Tall., 1908); peale nende on jutustusi, mis kogudes ilmunud ei ole, veel »Meelejahutajas«, »Postimehes«, »Lindas« ja »Peterburi Teat.« ilmunud; lugulaulud: »Kõrbe lõvi« (Jurj.—Tartus, 1898), »Püha kuju« (Tall., 1900), »Vaimude org« (1906), »Põgeneja« (Tall., 1918), »Ülemjärve vanake« (Tall., 1924), käsikirjas pikem lugulaul »Revolutsioon«; peale kõige on L. kirjutanud veel rea lastenäidendeid. Iseäralist varjunime L. ei ole tarvitanud; arvustusi ja artikleid on ilmunud »v«, »ii«, »L« märkide all. — L. on eesti kirjanduslukku jäänud püsima peaasjalikult lüürilise luuletajana, eriti resigneeriva looduslüürikuna, vaatamata selle peale, et ta on kirjutanud rea pikemaid lugulaulusid ning avaldanud seeria näidendeid, milledest mõned, nagu »Kolmat aega vallavanem«, veel praegu küla näitelavale teed leiavad. L. on luuletajate perest; venna Juhani kõrval on ta intellektuaalne tüüp, kelle luuletaja-omadusi määritleb vormimeel ja mõtisklev meelelaad. L. armastab rahulikku ja endasse jäänud idüllilist loodust. Ta tahab, nagu ta ise kirjutab, Jumalat, inimest ja loodust lepitada ja

Eesti biograafiline leksikon, 1926-1929, lk. 273